

NÖÖRJEN GÆRHKOE

Den norske kirke

Vigsels- og forbønsliturgi

Åarjelsaemiengiele

Vedtatt av Kirkemøtet 2017

Sørsamisk oversettelse vedtatt av Samisk kirkeråd i februar 2018

Sisvege

Almannelige bestemmelser 2017.....	3
Pruvreme.....	5
Rohkelimmie paarrebieliej åvteste gjeh fávhtan luvnie pruvreme	17
Bibelteksth mah maehsieh veeljesovvedh:	27

Alminnelige bestemmelser 2017

1. Ekteskap inngås ved at to personer offentlig, i vitners nærvær og for godkjent (borgerlig eller kirkelig) myndighet avgir løfte til hverandre om at de vil leve sammen i ekteskap, og dette erklæres å ha offentlig gyldighet.
2. Ekteskapsinngåelse etter kirkens ordning har både en juridisk og en kirkelig side. Den handling som er ekteskapsstiftende etter samfunnets lovgivning, foretas for Guds ansikt, og er derfor en kirkelig handling av gudstjenestelig karakter. Enkeltelementer ved handlingen, som musikk, opplesning og andre innslag, må utformes i samsvar med dette.
3. Handlingen finner sted i kirken eller et annet gudstjenestested som etter biskopens avgjørelse kan brukes til vigsel.
4. Før handlingen har den som skal forrette – unntaksvis en annen på dennes vegne – en samtale med paret som skal vies.
5. Salmer og sanger må på forhånd godkjennes av forrettende prest og det musikalske stoff av kantor/organist.
6. Vigsel kan bekjentgjøres på forhånd gjennom kunngjøringene i en gudstjeneste, og paret kan nevnes i forbønnen.
7. Hvis en vil feire bryllupsmesse, kan en følge ordningen Vigsel til og med siste salme. Denne blir da salme før nattverden, etterfulgt av en av nattverdbønnene i Gudstjenesteboken. Alternativt kan en følge Ordning for hovedgudstjeneste. Vigselsordningens Inngangsord erstatter da hovedgudstjenestens Inngangsord, og vigselsordningens ledd 4 Skriftlesning erstatter lesningene i hovedgudstjenesten. En av lesningene skal være en evangelielesning. Leddene Ekteskapsinngåelsen og Overrekkelse av ringer kommer på kunngjøringenes plass, og vigselsordningens ledd 9 Forbønn erstatter hovedgudstjenestens forbønnsdel.

En kunngjør i Inngangsordene at det skal feires bryllupsmesse, for eksempel slik:

L | Kjære (*navnet nevnes*) og (*navnet nevnes*). Dere er kommet hit til (*kirken nevnes*) for å inngå ekteskap.

Vi er samlet her for å glede oss med dere. Vi skal høre deres løfter til hverandre og be om Guds velsignelse over dere og over hjemmet deres. Dere har også bedt om å få del i Herrens nattverd når dere nå begynner livet sammen som ektefolk. Vi vil derfor feire denne handlingen som en bryllupsmesse, slik at det er mulig for dem som ønsker det, å gå sammen med dere til nattverd på denne dagen.

8. Ektepar som har inngått ekteskap for borgerlig myndighet, kan siden anmode om kirkens forbønn. Se ordningen Forbønn for borgerlig inngått ekteskap 2017.
9. Det kan ringes i ca. 5 minutter før og etter vigsels handlingen.
10. Liturgen bærer stola i hvitt.

Pruvreme

Ordning for vigsel

L	= Liturge/Liturg
Åå	= Åålmege/Menighet
G	= Gaajhkesk/Alle
P	= Paarrebielie/Den ene partneren
Provrese	= Bryllupsfolket

Dah gieh gærhkose baaateme, maehtieh paarrebielide joekehtslaakan heevehtidh. Dah maehtieh liturgijeste lohkedh jallh spealadidh jallh maam joem lohkedh jallh tjoevkesem/tjoevkesh baaaltajehdedh. Jis paarrebieliej joekehts etnisiteeth Leah, dellie hieje-almetjh maehtieh dej etnisiteetide bæjjoehtidh. Jis akten paarrebielien jeatjah gærhkoe-ektievoete goh Nöörjen gærhkoe, dellie bispe maahta dan gærhkoe-ektievoeten almetjem luhpiedidh maam joem jiehtedh, lohkedh jallh laavlodh. Gaajhke maam hieje-almetjh darjoeh, galka sjehteles årrodh, j'ih ij mij galkh Nöörjen gærhkoeen jaahkoeen vuestie årrodh. Dam maam hieje-almetjh edtjeh darjodh, maahta rohkelimmien mænngan dorjesovvedh.

Gosse paarrebieliej nommh edtjeh lohkesovvedh, dellie gaajhkh nommh maehtieh lohkesovvedh jallh ajve voestes nomme. Gosse paarrebielieh galkijægan gyhtjelassem vaestiedidh, dellie gaajhkh nommh gelkieh lohkesovvedh.

I løpet av handlingen kan det gis rom for medvirkning av ulike slag. Det kan være medvirkning fra bryllupsfølget ved enkelte av de liturgiske ledd, og det kan være tillegg til handlingen i form av musikk eller høytlesning, eventuelt kombinert med at det tennes lys i lysgloben. Blant de kulturelle innslag kan det også åpnes for elementer som understreker parets etniske bakgrunn. Der den ene part har en annen kirkelig tilhørighet enn Den norske kirke, kan det etter godkjennelse av biskopen åpnes for deltakelse fra vedkommende kirkesamfunn. Både når det gjelder medvirkning fra andre kirkesamfunn og kulturelle innslag, skal disse tilpasses vigselshandlingens gudstjenestlige karakter og ikke bryte med Den norske kirkes trosgrunnlag.

Innslag som kommer som tillegg til liturgien, kan plasseres etter ledd 9 Forbønn.

Der navnene skal nevnes, kan en bruke fullt navn eller fornavn, etter hva som er naturlig i det enkelte tilfelle.

I spørsmålene under ledd 7 Ekteskapsinngåelse skal det brukes fullt navn.

1 | Preludijume/Gærhkose tjaangedh

Orgel-musihke jallh jeatjah musihke mij sjeahta.

Provresh maehtiejægan aktesne bæjjese korese vaedtsedh jïh tïhkedidh.

Provresh jallh akte dejstie, såangoe-almetjh, liturge jallh jeatjebh maehtieh gærhkoen sijse prosesjovine båetedh vaedtsien.

Dellie åålmege maahta musihkem jallh laavlomem goltelidh.

Orgelmusikk eller annen egnet musikk til preludium/inngang.

De som skal vies kan gå sammen fram til koret og sette seg på sine plasser.

Dersom det er ønskelig, kan paret, en eller begge, forlovere, representant(er) for familiene, liturg og andre gå inn i kirken i prosesjon.

Deretter kan det fremføres egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

2 | Aalkoe-baakoeh

L | Aehtjien, Baernien jïh Aejlies Voejkenen nommesne.

JALLH/ELLER

L | Aarmoe dijese jïh raeffie Jupmelen, mijjen Aehtjien jïh Åejvie Jeesus Kristusen luvhtie.

JALLH/ELLER

L | Jupmel Aehtjien, Baernien jïh Aejlies Voejkenen nommesne: mijjen sjugniedæjja, lutniestæjja jïh hiegke-vedtije.

Liturge maahta naemhtie jallh jeatjah baakoejgumie provresidie jïh åålmegeg dåastoehtidh:

Deretter ønskes paret og forsamlingen velkommen med disse eller lignende ord:

L | Gieries (*gaajhkh nommh*) jïh (*gaajhkh nommh*)

Dåtnoeh (*gærhkoen nommh*) gærhkose båteme pruvredh. Dotnine aktesne edtjebe aavoedidh jïh govledh dotnen dååjvehtasside jïh rohkelidh Jupmele edtja dotnem jïh dotnen hiejmen bueriesjugniedidh.

Dellie liturge maahta Bibeliste lohkedh:

Deretter kan liturgen si:

L | Gijhtede Åejviem,
juktie boerehke lea.
Altese aarmoe ihkuven aajkan tjåådtje.
Daate Åejvien biejjie.
Daelie heevehtibie jìh aavoedibie! **Saalme 118,1.24**

JALLH/ELLER

L | Jupmele gieriesvoete, jìh fiereguhte gie
gieriesvoetesne, Jupmielisnie lea. **1 Jåhh 4,16b**

3 | Saalme

4 | Lohkeme Aejlies gærjeste

L | Jupmele mijjem jìjtse guelmesne sjugniedamme ektievoetesne jìjtsinie jìh sinsitnine jieledh. Ektievoete Jupmelen buerie vadtese mijjese. Paarrebielieh galkijægan sinsætnan leajhtadidh, sinsitniem iehtsedh, aavoem jìh sårkoem juekedh jìh aktesne årrodh gaajhkide jieleme-biejjide.

Naemhtie Saalmegærjesne tjaalasovveme:

Jupmele, dov aarmoe vyörtegs,
almetjh raeffiem dov såajaj nuelesne gaevnieh.
Dov gåetesne åadtjoeh hyörskedalledh,
aavosne gåersies tjaetsiem jovkedh.
Juktie jielemen gaaltije dov luvnie,
gosse datne tjuavkah, tjoevkede sjædta. **Saalme 36, 8-10**

Govlebe maam Jupmelen baakoe gieriesvoeten jìh gaerhtesvoeten bijre
jeahta:

Dellie galkede åajvoehlaakan jeatjebigujmie vaejviedidh. Gieriesvoetine,
pluejjiesvoetine, lujjiesvoetine jìh vissjelesvoetine galkede gåårvedidh.
Arhpede sinsitnine jìh giertede sinsitniem jis gie akt mubpiem laejhtieminie.
Juktie Åejvie dijjem gierteme, dellie dijjieh aaj galkede sinsitniem giertedh.
Gåårvedidie eeremasth gieriesvoetine mij ektede jìh illie. **Kol 3, 12b-14**

L | Lohkebe vielie Aejlies gærjeste.

2-4 dæjstie tekstijste jallh jeatjah sjiehteles teksth lohkesuvvieh. Uhtjemes akte tekste galka Båeries testamenteste lohkesovvedh jñh uhtjemes akte Orre testamenteste.

Liturge jallh dah gñeh veeljesovveme teksth lohkedh, luhkieh gosse lohkeme-buertien duekesne tjåadtjoeh. Paarrebielieh jñh åålmege gelkieh tjahkasjidh.

2-4 av de følgende tekstene eller andre høvelige skriftlesninger, minst én fra hvert av de to testamentene. Skriftlesningene kan leses av medlemmer av bryllupsfølget.

De som skal lese, går samlet frem til lesepulten.

Paret som skal vies og menigheten sitter under lesningen.

Minnngemes lohkeme naemhtie galhkoe:

Siste lesning avsluttes med:

Naemhtie Jupmelen baakoe.

Dellie maehtieh saalmem laavlodh.

Her kan følge

5 | Saalme

Saalme jallh musihke jallh laavlome.

Salmen kan erstattes av egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

6 | Håalome

Liturge maahta aktem dejstie tekstijste mij lohkesovveme, jallh jeatjah sjiehteles tekstem veeljedh gosse edtja håalodh.

Liturgen holder en tale over et av de skriftordene som er lest under ledd 4 eller over en annen høvelig tekst.

7 | Pruvreme

L | Båeteden Åejvien aalteren uvte guktie åadtjobe govledh dotnen dååjvehtasside, jñh rohkelidh Jupmele edtja dotnem jñh dotnen hñejmem bueriesjugniedidh.

Provresh aalteren gåajkoe båetiejægan jñh tjöödtjestægan. Liturge aalka soptsestidh disse guhte jñjtse garrabielesne tjåadtjoeminie.

Paret går fram til alterringen. Liturgen henvender seg først til den som står til venstre.

A

L | (*mubpie provresen gaajhkh nommh*), Jupmelen, mijjen sjugniedæjjan, uvte jih daaj væhnaj uvte datnem gihtjem, sijnth (*mubpie provresen gaajhkh nommh*) gie dov baalte tjåadtjoeminie, edtja dov riektes paarrebieline sjidtedh?

P | Sijnthem.

L | Sijnth jijtjedh paarrebieliem iehtsedh jih earoehetidh, jih buerie jih nåake biejjieh dov paarrebieline gaerhteleslaakan jieledh goske jaememe dotnem juaka?

P | Sijnthem.

Liturgen henvender seg til den som står til høyre.

L | (*mubpie provresen gaajhkh nommh*), datnem aaj gihtjem, sijnth (*mubpie provresen gaajhkh nommh*) gie dov baalte tjåadtjoeminie, edtja dov riektes paarrebieline sjidtedh?

P | Sijnthem.

L | Sijnth jijtjedh paarrebieliem iehtsedh jih earoehetidh, jih buerie jih nåake biejjieh dov paarrebieline gaerhteleslaakan jieledh goske jaememe dotnem juaka?

P | Sijnthem.

L | Geelkeden sinsætnan gietem jih dåajvoehtidien dam.

Provresh sinsætnan gietem geelkijægan.

Liturge jijtse gietem dej giæti nille beaja.

Paret vender seg mot hverandre og gir hverandre høyre hånd.

Liturgen legger sin hånd på parets hender.

L | Daelie gosse lidien Jupmelen jih daaj væhnaj uvte dåajvoehtamme aktesne paarrebieline veasodh jih sinsætnan gietem geelkeme, dellie bæjhkohtem: dåtnoeh lidien riektes paarrebielieh.

JALLH/ELLER B

L | (*mubpie provresen gaajhkh nommh*), Jupmelen mijjen sjugniedæjjan jih daaj væhnaj uvte datnem gihtjem, sijnth (*mubpie provresen gaajhkh nommh*) gie dov baalte tjåadtjoeminie, edtja dov riektes paarrebieline sjidtedh?

P | Sijhtem.

Liturgen henvender seg til den som står til høyre.

L | (*mubpie provresen gaajhkh nommh*), datnem aaj gihtjem, sijnth (*mubpie provresen gaajhkh nommh*) gie dov baalte tjåadtjoeminie, edtja dov riektes paarrebieline sjidtedh?

P | Sijhtem.

L | Jiehtieh mov minngelen:

Provresh dellie tjåadtjoejægan sinsitnien vuestie jih geelkijægan æelkies gietem mearan dåajvoehtægan. Liturge aktem raajesem jeahta jih mubpie provrese seamma raajesem jeahta jih mænngan mubpie provrese.

Paret vender seg til hverandre. De gir hverandre høyre hånd og blir stående slik mens de avgir løftet. Liturgen leser løftet ledd for ledd, deretter fremsier paret det, den ene først.

L | (*provresen nomme*), datnem mov paarrebieline vaaltam.

Provrese | (*provresen nomme*), datnem mov paarrebieline vaaltam.

L | Datnem sijhtem iehtsedh jih earohtidh

Provrese | Datnem sijhtem iehtsedh jih earohtidh

L | jih gaerhteles dov luvnie buerie jih nåake biejjieh årrodh

Provrese | jih gaerhteles dov luvnie buerie jih nåake biejjieh årrodh

L | goske jaememe monnem juaka.

Provrese | goske jaememe monnem juaka.

Dellie mubpie provrese seammalaakan dåajvohte. Liturge jytse gietem dej gieti nille beaja.

Deretter gjentas løfteavleggelsen på samme måte av den andre ektefellen. Liturgen legger sin hånd på parets hender.

L | Daelie gosse lidien Jupmelen j̄ih daaj væhnaj uvte dåajvoehtamme aktesne paarrebieline veasodh j̄ih sinsætnan giëtem geelkeme, dellie bæjhkohtem: dātnoeh riëktes paarrebielieh.

Paarrebielieh maehtiejægan soermesh soermide bëjedh.

Her kan følge

8 | Soermesh

A

L | Vedteden sinsætnan soermesidie mah væhtine Leah dātnoeh dåajvoehtamme gaerhteles sinsætnan årrodh.

Paarrebielieh soermesidie soermide bëjjægan.

Hver av dem setter ringen på fingeren til den andre.

JALLH/ELLER B

L | Vedteden sinsætnan soermesidie mah væhtine Leah dātnoeh dåajvoehtamme gaerhteles sinsætnan årrodh.
Jiehteden goh manne.

Liturge voestes raajesem lāhka j̄ih dellie provresh, akti j̄ih akti lohkiægan.

Liturgen leser ordene ledd for ledd, deretter fremsier ekteparet dem, den ene først.

L | (*paarebielien nomme*), dutnjien daam soermesem væhtine vadtam

Provrese: | (*paarebielien nomme*), dutnjien daam soermesem væhtine vadtam

L | juktie dåajvoehtamme datnem iehtsedh j̄ih gaerhteles årrodh.

Provrese: | juktie dåajvoehtamme datnem iehtsedh j̄ih gaerhteles årrodh.

Mubpie paarrebielie soermesem soermese beaja.

Dellie mubpie seammalaakan dåajvohte j̄ih soermesem soermese beaja.

Ringens settes så på fingeren til den andre.

Deretter gjentas overrekkelsen på samme måte av den andre ektefellen.

9 | Rohkelimmie

L | Rohkelibie

Paarrebielieh boelvestægan.

Liturge aktem daejstie rohkelassijste jîh Aehtjie Mijjen lâhka mearan gïetem dej âejjiej nille beaja.

Jeatjah almetjh aaj maehtieh gïetem dej âejjiej nille biejedh jîh rohkelidh.

Ekteparet kneler ved alterringen.

Liturgen ber for paret med håndspåleggelse en av følgende bønner, som avsluttes med Fadervår.

Eventuelt kan også andre i følget delta i forbønnen med håndspåleggelse.

A

L | Åarmehke Jupmele, dutnjien rohkelibie .....-n âvteste jîh .....-n âvteste jîh dej ektievoeten âvteste: Bueriesjugnedh daejtie gïeh dov uvte boelvestamme.

Vedtieh daejtie veljie dov gieriesvoeteste jîh viehkehth guktie raeffie daaj hïejmesne lea.

Bâetieh dov aarmojne jîh nännosth daejtie dov Voejkeninie guktie buerie jîh nåake biejjieh dutnjien hâhkesjægan jîh gaerhteleslaakan aktesne jieliejægan jîh minngemes ihkuven jielemem âadtjoejægan.

JALLH/ELLER B

L | Boerehks Jupmele, datnem gjjhtebe .....-n jîh .....-n âvteste jîh dej gieriesvoeten âvteste. Bueriesjugnedh dej paarrebielie-ektievoetem.

Viehkehth guktie maehtiejægan dej dååjvehtasside eevtjedh guktie veljie jearsoesvoeteste, hokseste jîh aavoste daaj ektievoetesne sjædta.

Viehkehth guktie maehtiejægan jîh sïjhtijægan siemeslaakan jieledh guktie hijven sjædta [*maanide jîh*] gaajhkesidie dej hïejmesne.

Datne guhte geajnoe, saetniesvoete jîh jieleme, baajh dejtie dov saetniesvoetesne jieledh. Datne guhte sådtoeh luajhtah jîh jealadahtah, viehkehth daejtie sinsitnien meadtojde luejhtedh. Datne guhte gieriesvoeten gaaltije, viehkehth daejtie jîh gaajhkide paarrebielide gieriesvoetesne sjïdtedh.

Liturge maahta vielie rohkelidh. Maehtieh aaj tjoevkesh baltajehtedh.
Paarrebielieh maehtiejagan boelvestidh gosse almege saallem lvle. Vuesiehtimmien gaavhtan:

Her kan det tilfoyes en fritt utformet bnn, eventuelt kombinert med lystenning.
Eventuelt kan menigheten synge en bnnesalme (mens ekteparet kneler). Se for eksempel:

Norsk Salmebok 2013: nr 431, 624, 638, 652, 653, 678, 680.

Forbønnen avsluttes alltid med Fadervår.

L | Rohkelibie guktie mijjen Åejvie mijjem hpehtamme.

G | Mijjen Aehtjie guhte leah Elmie-rjhkesne.

Baajh dov nommem aejliestovvedh.

Baajh dov rjhkem batedh.

**Baajh dov syjhtedem eatnamisnie sjidtedh
guktie Elmie-rjhkesne.**

**Vedtieh mijjese daan biejjien
mijjen fierhten beajjetje laejpiem.**

**Luejhtieh mijjeste maam mijjeh meadtme
guktie mijjeh luejhtebe
dejstie guhth mijjese meadtme.**

**Aellieh luejhtieh mijjem gehtjelimmiej sijse,
vaallah vaarlh mijjem bahheste.**

**Juktie rjhke lea dov,
faamoe jh earoe ihkuven aajkan. Aamen.**

Paarrebielieh tjhkedagan.

Det er ogsa anledning til  benytte Fadervår etter 1977-liturgien eller 1920-liturgien. Ekteparet setter seg på
plassene sine.

Jis sijhtieh, dellie: / Her kan følge

10 | Musihke/vehtah

Musihke, lohkeme jallh jeatjah mij sjahta.

Deltakere i bryllupsfølget og andre kan medvirke med musikk, høytlesning eller andre kulturelle innslag.

11 | Saalme

12 | Bueriesjugniedasse

A

L | Jupmelem heevehtibie.

Åålmege tjuedtjele.

Menigheten reiser seg.

Åå | Jupmelem heevehtibie, halleluja, halleluja, halleluja.

L | Jupmele datnem bueriesjugnede jih datnem vaarjele.

Jupmele jijtse ååredæjjine dutnjien tjuavka

jih dutnjien åårmege orre.

Jupmele jijtse ååredæjjine dov gåajkoe jarkoe

jih dutnjien raeffiem vadta. ✠

Åå | Aamen. Aamen. Aamen.

JALLH/ELLER B

L | Dåastoehtidie bueriesjugniedassem.

Åålmege tjuedtjele.

Menigheten reiser seg.

L | Jupmele datnem bueriesjugnede jih datnem vaarjele.

Jupmele jijtse ååredæjjine dutnjien tjuavka

jih dutnjien åårmege orre.

Jupmele jijtse ååredæjjine dov gåajkoe jarkoe

jih dutnjien raeffiem vadta. ✠

Åå | Aamen.

Under den følgende stille bønn kan en klemte tre ganger tre bønneslag med en av kirkens klokker.
Her kan det også fremføres egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

13 | Postludium/Gærhkoem laehpedh

Orgel-musihke jallh jeatjah sjiehteles musihke. Paarrebielieh aktesne olkese vaedtsiejægan.
Orgelmusikk eller annen egnet musikk. Ekteparet går sammen ut av kirken.

Rohkelimmie paarrebieliej ávteste gïeh fávhtan luvnie pruvreme

---

Forbønn for borgerlig inngått ekteskap

Vedtatt av Kirkemøtet 2017

Sørsamisk oversettelse vedtatt av Samisk kirkeråd i februar 2018.

L | = Liturge/Liturg
Áå | = Áålmege/Menighet
G | = Gaajhkes/Alle

Dah gieh gærhkose baaateme, maehtieh paarrebielide joekehtslaakan heevehtidh. Dah maehtieh liturgijeste lohkedh jallh spealadidh jallh maam joem lohkedh jallh tjoevkesem/tjoevkesh baaaltajehtedh. Jis paarrebieliej joekehts etnisiteeth Leah, dellie hieje-almetjh maehtieh dej etnisiteetide bæjjoehtidh. Jis akten paarrebielien jeatjah gærhkoe-ektievoete goh Nöörjen gærhkoe, dellie bispe maahta dan gærhkoe-ektievoeten almetjem luhpiedidh maam joem jiehtedh, lohkedh jallh laavlodh. Gaajhke maam hieje-almetjh darjoeh, galka sjiehteles årrodh, j'ih ij mij galkh Nöörjen gærhkoen jaahkoen vuestie årrodh.

Dam maam hieje-almetjh edtjeh darjodh, maahta rohkelimmien mænngan dorjesovvedh. Gosse paarrebieliej nommh edtjeh lohkesovvedh, dellie gaajhkh nommh maehtieh lohkesovvedh jallh ajve voestes nomme. Gosse paarrebielieh galkijægan gyhtjelassem vaestiedidh, dellie gaajhkh nommh gelkieh lohkesovvedh.

I løpet av handlingen kan det gis rom for medvirkning av ulike slag. Det kan være medvirkning fra festfølget ved enkelte av de liturgiske ledd, og det kan være tillegg til handlingen i form av musikk eller høytlesning, eventuelt kombinert med at det tennes lys i lysgloben. Blant de kulturelle innslag kan det også åpnes for elementer som understreker ekteparets etniske bakgrunn. Der den ene part har en annen kirkelig tilhørighet enn Den norske kirke, kan det etter godkjennelse av biskopen åpnes for deltakelse fra vedkommende kirkesamfunn. Både når det gjelder medvirkning fra andre kirkesamfunn og kulturelle innslag, skal disse tilpasses forbønnshandlingens gudstjenestlige karakter og ikke bryte med Den norske kirkes trosgrunnlag.

Innslag som kommer som tillegg til liturgien, kan plasseres etter ledd 8 Forbønn.

Der navnene skal nevnes, kan en bruke fullt navn eller fornavn, etter hva som er naturlig i det enkelte tilfelle. I spørsmålene under ledd 7 Framstilling av ekteparet skal det brukes fullt navn.

1 | Preludijume/Gærhkose tjaangedh

Orgel-musihke jallh jeatjah musihke mij sjeahta.

Provresh maehiejægan bijjene koresne tjahkasjidh gosse seremonije aalka jallh ektesne dahkoe vaedtsedh jñh tñhkedidh.

Provresh jallh akte dejstie, såangoe-almetjh, liturge jallh jeatjebh maehetieh gærhkoen sijse prosesjovine bætiedh vaedtsien. Dellie åålmege maahta sjehteles musihkem jallh laavlomem goltelidh.

Orgelmusikk eller annen egnet musikk til preludium/inngang.

Ekteparet kan ta plass i koret på forhånd, eller de kan gå sammen fram til koret og sette seg på plassene sine.

Dersom det er ønskelig, kan ekteparet, forlovere, liturg og andre gå inn i kirken i prosesjon. Deretter kan det fremføres egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

2 | Aalkoe-baakoeh

L | Aehtjien, Baernien jñh Aejlies Voejkenen nommesne.

JALLH/ELLER

L | Aarmoe dijese jñh raeffie Jupmelen, mijjen Aehtjien jñh Åejvie Jeesus Kristusen luvhtie.

JALLH/ELLER

L | Jupmel Aehtjien, Baernien jñh Aejlies Voejkenen nommesne: mijjen sjugniedæjja, lutniestæjja jñh hægke-vedtije.

Liturge maahta naemhtie jallh jeatjah baakoiejgumie provresidie jñh åålmegeg dåastoehdidh:

Deretter ønskes ekteparet og forsamlingen velkommen med disse eller lignende ord:

L | Gieries (*gaajhkh nommh*) jñh (*gaajhkh nommh*). Dåtnoeh (*dato*) (*sijjesne/sted*) pruvriden. Daelie dåtnoeh (*gærhkoen nommh*) gærhkose båteme juktie sijhteden edtjebe dotnen paarrebielie-ektievoeten åvteste rohkelidh. Daesnie edtjebe dotnine aktesne aavoedidh jñh rohkelidh Jupmele edtja dotnem jñh dotnen hiejmen bueriesjugniedidh.

Dellie liturge maahta maam joem seremonijen bijre jiehtedh jñh naemhtie galhkedh:

Deretter kan liturgen si noe om anledningen og gudstjenesten som følger og eventuelt avslutte slik:

L | Gijhtede Åejviem, juktie boerehke lea.
Altese aarmoe ihkuven aajkan tjåådtje.
Daate Åejvien biejjie.
Daelie heevehtibie jih aavoedibie! **Saalme 118,1.24**

JALLH/ELLER

L | Jupmele gieriesvoete, jih fiereguhte gie
gieriesvoetesne, Jupmielisnie lea. **1 Jåhha 4,16b**

3 | Saalme

4 | Lohkeme Aejlies gærjeste

L | Jupmele mijjem jijtse guelmesne sjugniedamme ektievoetesne jijtsinie jih
sinsitnine jieledh. Ektievoete Jupmelen buerie vadtese mijjese. Paarrebielieh
galkijægan sinsætnan leajhtadidh, sinsitniem iehtsedh, aavoem jih sårkoem
juekedh jih aktesne årrodh gaajhkide jieleme-biejjide.

Naemhtie Saalmegærjesne tjaalasovveme:
Jupmele, dov aarmoe vyörtegs,
almetjh raeffiem dov såajaj nuelesne gaevnieh.
Dov gåetesne åadtjoeh hyörskedalledh,
aavosne gåersies tjaetsiem jovkedh.
Juktie jielemen gaaltije dov luvnie,
gosse datne tjuavkah, tjoevkede sjædta. **Saalme 36, 8-10**

Govlebe maam Jupmelen baakoe gieriesvoeten jih gaerhtelesvoeten bijre
jeahta:

Dellie galkede åajvoehlaakan jeatjebigujmie vaejviedidh. Gieriesvoetine,
pluejjiesvoetine, lujjiesvoetine jih vissjelesvoetine galkede gåårvedidh.
Arhpede sinsitnine jih giertede sinsitniem jis gie akt mubpiem laejhtieminie.
Juktie Åejvie dijjem gierteme, dellie dijjieh aaj galkede sinsitniem giertedh.
Gåårvedidie eeremasth gieriesvoetine mij ektede jih illie. **Kol 3, 12b-14**

L | Lohkebe vielie Aejlies gærjeste.

2-4 daejstie tekstijste jallh jeatjah sjehteles teksth lohkesuvvieh. Uhtjemes akte tekste galka Båeries testamenteste lohkesovvedh jñh uhtjemes akte Orre testamenteste. Liturge jallh dah gñeh veeljesovveme teksth lohkedh, luhkieh gosse lohkeme-buertien duekesne tjåadtjoeh. Paarrebielieh jñh åålmege gelkieh tjahkasjidh.

2-4 av de følgende tekstene eller andre høvelige skriftlesninger, minst én fra hvert av de to testamentene. Skriftlesningene kan leses av medlemmer av festfølget. De som skal lese, går samlet frem til lesepulten. Ekteparet og menigheten sitter under lesningen.

Minngemes lohkeme naemhtie galhkoe:

Siste lesning avsluttes med:

Naemhtie Jupmelen baakoe.

Dellie maehtieh saalmem laavlodh.

Her kan følge:

5 | Saalme

Saalme jallh musihke jallh laavlome.

Salmen kan erstattes av egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

6 | Håalome

Liturge maahta aktem deijstie tekstijste mij lohkesovveme (4 Lohkeme Aejlies gærjeste) jallh jeatjah sjehteles tekstem veeljedh gosse edtja håalodh.

Liturgen holder en tale over et av de skriftordene som er lest under ledd 4 eller over en annen høvelig tekst.

7 | Paarrebieliej dååjvehtassh

Paarrebielieh aalteren gåajkoe vaedtsiejægan. Liturge voestegh disse soptseste gie garrabiesne tjåadtjoeminie.

Ekteparet går sammen fram til alteret. Liturgen henvender seg først til den som står til venstre.

A

L | Fåvhtan uvte liden dååjvoehtamme aktesne paarrebieline veasodh. Dellie galkeden aktesne årrodh jñh gaerhteleslaakan buerie jñh nåake biejjieh aktesne jjeledh goske jaememe dotnem juaka. Dåtnoeh sñjhteden mijjieh galkebe dotnen åvteste rohkelidh jñh birredh Jupmele edtja dotnen paarrebielie-ektievoetem jñh hñejmem bueriesjugniedidh.

JALLH/ELLER B

L | (*Gåabpatjahki gaajhkh nommh/Begges fulle navn uten tittel*), fávhtan uvte liden dåajvoehtamme aktesne paarrebieline veasodh. Sijhteden sinsitniem iehtsedh jih earohtidh, jih buerie jih nåake biejjieh dov paarrebieline gaerhteleslaakan jieledh goske jaememe dotnem juaka?

Mubpie paarrebielie vaestede jih dellie mubpie, jallh aktesne vaestiejægan:

Ekteparet svarer, etter hverandre eller sammen:

Sijhtem / sijhtien.

L | Dåtnoeh sijhteden mijjieh edtjebe dotnen åvteste rohkeliðh jih birredh Jupmele edtja dotnen paarrebielie-ektievoetem jih hiejmeme bueriesjugnedidh.

8 | Rohkelimmie

L | Rohkelibie

Paarrebielieh boelvestægan.

Liturge aktem daejstie rohkeliassijste jih Aehtjie Mijjen lãhka mearan gietem dej æejjiej nille beaja. Jeatjah almetjh aaj maehetieh gietem dej æejjiej nille biejedh jih rohkeliðh.

Ekteparet kneler ved alterringen.

Liturgen ber for paret med håndspåleggelse en av følgende bønner, som avsluttes med Fadervår. Eventuelt kan også andre i følget delta i forbønnen med håndspåleggelse.

A

L | Åarmehke Jupmele, dutnjien rohkeliðh .....-n åvteste jih .....-n åvteste jih dej ektievoeten åvteste: Buriesjugnedh daejtie gieðh dov uvte boelvestamme. Vedtie daejtie veljie dov geriesvoeteste jih viehkehth guktie raeffie daaj hiejmeme lea. Bãetieh dov aarmojne jih nænnosth daejtie dov Voejkeninie guktie buerie jih nåake biejjieh dutnjien hãhkesjægan jih gaerhteleslaakan aktesne jieliejægan jih minngemes ihkuven jielemem åadtjoejægan.

JALLH/ELLER B

L | Boerehks Jupmele, datnem gijhtebe .....-n jìh .....-n àvteste jìh dej geriesvoeten àvteste. Bueriesjugnedh dej paarrebielie-ektievoetem. Viehkehth guktie maehtiejægan dej dååjvehtasside eevtjedh guktie veljie jearsoesvoeteste, hokseste jìh aavoste daaj ektievoetesne sjædta. Viehkehth guktie maehtiejægan jìh sijhtijægan siemeslaakan jieledh guktie hijven sjædta [*maanide jìh*] gaajhkesidie dej hiejmesne. Datne guhte geajnoe, saetniesvoete jìh jieleme, baajh dejtie dov saetniesvoetesne jieledh. Datne guhte sådtoeh luajhtah jìh jealadahtah, viehkehth daejtie sinsitnien meadtojde luejhtedh. Datne guhte geriesvoeten gaaltije, viehkehth daejtie jìh gaajhkide paarrebielide geriesvoetesne sjidtedh.

Liturge maahta vielie rohkelidh. Maehtieh aaj tjoevkesh båaltajehtedh.

Paarrebielieh maehtiejægan boelvestidh gosse åålmege saallem lååvle. Vuesiehtimmien gaavhtan:

Her kan det tilføyes en fritt utformet bønn, eventuelt kombinert med lystenning.

Eventuelt kan menigheten synge en bønnesalme (mens ekteparet kneler). Se for eksempel

Norsk Salmebok 2013: nr 431, 624, 638, 652, 653, 678, 680.

Forbønnen avsluttes alltid med Fadervår.

L | Rohkelibie guktie mijjen Åejvie mijjem ööhpehtamme.

G | Mijjen Aehtjie guhte leah Elmie-rìjhkesne.

Baajh dov nommem aejliestovvedh.

Baajh dov rìjhkem båtedh.

Baajh dov syjhtedem eatnamisnie sjidtedh

guktie Elmie-rìjhkesne.

Vedtieh mijjese daan biejjien

mijjen fierhten beajjetje laejpiem.

Luejhtieh mijjeste maam mijjeh meadteme

guktie mijjeh luejhtebe

dejtie guhth mijjese meadteme.

Aellieh luejhtieh mijjem giehtjelimmiej sījse,

vaallah vaarjelh mijjem bahheste.

Juktie rìjhke lea dov,

faamoe jìh earoe ihkuven aajkan. Aamen.

Paarrebielieh tìjhkedægan. Ekteparet setter seg på plassene sine.

Det er også anledning til å benytte Fadervår etter 1977-liturgien eller 1920-liturgien.

Jis sijhtieh, dellie:

Her kan følge

9 | Musihke/væhtah

Musihke, lohkeme jallh jeatjah mij sjeahta.

Deltakere i festfølget og andre kan medvirke med musikk, høytlesning eller andre kulturelle innslag.

10 | Saalme

11 | Bueriesjugniedasse

A

L | Jupmelem heevehtibie.

Åålmege tjuedtjele.

Menigheten reiser seg.

Åå | **Jupmelem heevehtibie, halleluja, halleluja, halleluja.**

L | Jupmele datnem bueriesjugnede jïh datnem vaarjele.

Jupmele jïjtse ååredæjjine dutnjien tjuavka

jïh dutnjien åårmege orre.

Jupmele jïjtse ååredæjjine dov gåajkoe jarkoe

jïh dutnjien raeffiem vadta. ✠

Åå | **Aamen. Aamen. Aamen.**

JALLH/ELLER B

L | Dåastoehtidie bueriesjugniedassem.

Åålmege tjuedtjele.

Menigheten reiser seg.

Jupmele datnem bueriesjugnede jïh datnem vaarjele.

Jupmele jïjtse ååredæjjine dutnjien tjuavka

jïh dutnjien åårmege orre.

Jupmele jïjtse ååredæjjine dov gåajkoe jarkoe

jïh dutnjien raeffiem vadta. ✠

Åå | **Aamen.**

Under den følgende stille bønn kan en klemte tre ganger tre bønneslag med en av kirkens klokker.
Her kan det også fremføres egnet vokal- eller instrumentalmusikk.

12 | Postludium/Gærhkoem laehpedh

Orgel-musihke jallh jeatjah sjiehteles musihke. Paarrebielieh aktesne olkese vaedtsiejægan.
Orgelmusikk eller annen egnet musikk. Ekteparet går sammen ut av kirken.

Bibelteksth mah maehtieh veeljesovvedh:

2017 liturgien mietie daah teksth maehtieh veeljesovvedh:

1. Mosesen voestes gærjesne naemhtie tjaalasovveme:

1 Mos 1, 27-28a

2. Mosesen voestes gærjesne naemhtie tjaalasovveme:

1 Mos 2, 18

3. Rudten gærjesne naemhtie tjaalasovveme:

Rudt 1, 16-17a

4. Ööhpehtimmien gærjesne naemhtie tjaalasovveme

Ööhþ 4, 9-10a.12

5. Meehten vaentjielisnie naemhtie tjaalasovveme:

Meeht 19, 4-6

6. Pöövlen priesne Galatian åålmegasse naemhtie tjaalasovveme:

Gal 3, 26-28

2003-liturgien mietie daah teksth maehtieh veeljesovvedh:

A Göökteluhkie-gåalmede Saalmesne naemhtie tjaalasovveme:

Saalme 23

B Uktsieluhkie-voestes Saalmesne naemhtie tjaalasovveme:

Saalme 91,1-2.4.9

C Stoerelåhkede Saalmesne naemhtie tjaalasovveme:

Saalme 100

D Stoereluhkie-gåalmede Saalmesne tjaalasovveme:

Saalme 103,1-5

E Salomoen laavlomisnie naemhtie tjaalasovveme:

Laavl 2,9-10a.13b-14

F Salomoen laavlomisnie naemhtie tjaalasovveme:

Akte almetje maahta daam tekstem lohkedh jallh nyjsenæjja (I) jih gaarmanæjja (II).

Laavl 2,8-14.16-17 + 8,6-7a

G Salomoen laavlomisnie naemhtie tjaalasovveme:

Laavl 8,6-7a

H Meehten vaentjielisnie naemhtie tjaalasovveme:

Meeht 5,13-16

I Meehten vaentjielisnie naemhtie tjaalasovveme:

Meeht 6,25-34

J Meehten vaentjielisnie naemhtie tjaalasovveme:

Meeht 7,8-12

K Meehten vaentjielisnie naemhtie tjaalasovveme:

Meeht 7,24-25

L Jåhhan vaentjielisnie naemhtie tjaalasovveme:

Jåhh 13, 34-35

M Jåhhan vaentjielisnie naemhtie tjaalasovveme:

Jåhha 15, 9-12(-17)

N Pöövlen priesesne Romen åålmegasse naemhtie tjaalasovveme:

Rom 8,38-39

O Pöövlen voestes priesesne Korinten åålmegasse naemhtie tjaalasovveme:

Abpe kapiteler jallh muvth vierh maehtieh lohkesovvedh

1. Kor 13

P Pöövlen priesesne Efesosen åålmegasse naemhtie tjaalasovveme:

Ef 3,14-21

Q Pöövlen priesesne Filipposen åålmegasse naemhtie tjaalasovveme:

Fil 2,1-5

R Pöövlen priesesne Filipposen åålmegasse naemhtie tjaalasovveme:

Fil 4,4-8

S Jåhhan voestes priesesne naemhtie tjaalasovveme:

1. Jåhha 4,7-12

Bibelteksther leah daehtie gærjeste vaaltasovveme: Bibel 2011, © Det Norske Bibelselskap